

тим міцніше має бути стан готовності підприємства до її впровадження. Під готовністю до впровадження, на наш погляд, необхідно розуміти сукупність матеріальних, трудових та грошових ресурсів, що забезпечує ефективність функціонування системи.

Економічний ефект від впровадження інформаційних технологій може полягати у покращенні фінансово-економічних показників діяльності підприємства, посиленні контрольно-аналітичної функції управління, скорочення часу на економічну обробку та інтерпретацію облікової та іншої інформації, оптимізації чисельності персоналу, підвищенні продуктивності праці адміністративного персоналу, можливості економічного обґрунтування складних проектів тощо [3].

Перелік посилань:

1. Івахненко С. В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції : *наук. вид.* Житомир : ПП «Рута», 2010. 432 с.

2. Гринчак О. В., Давлетханова О. Х., Михайлишина Л. В. Інформаційні системи підтримки прийняття стратегічних управлінських рішень. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Умань. 2012. С. 476–478.

3. Ivakhnenkov Sergiy. Information Technologies in Accounting and Auditing: A Post-Soviet Approach. Saarbrucken : VDM Verlag Dr. Muller GmbH & Co, 2010. 159 p.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вербицька В.І., канд. екон. наук, доцент

Кисіль В.В., здобувач вищої освіти

Мошківський В.В., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Стабільна робота будь-якого підприємства безпосередньо пов'язана з сучасними методами управління фінан-

сами та інформаційними технологіями. Підвищити ефективність управління можна за допомогою оперативного та стратегічного фінансового планування, оскільки воно дозволяє управляти діяльністю підприємства, яке функціонує в умовах невизначеності зовнішнього середовища. Отже, фінансове планування – це планування доходів і напрямів використання грошових коштів для забезпечення сталого функціонування та розвитку. Воно відіграє основну роль у функціонуванні підприємства, від організації фінансового планування залежить його благополуччя, дозволяючи не тільки раціонально розподіляти доходи і витрати для операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а й ефективно залучати грошові кошти в необхідних обсягах.

Основними цілями фінансового планування є:

- визначення обсягів наявних (доступних) фінансових ресурсів та потреб у них;
- вибір ефективних джерел формування фінансових ресурсів;
- визначення напрямів використання.

Ефективна реалізація фінансового планування неможлива без використання інформаційних технологій.

Це є наслідком комплексу факторів.

По-перше, фінансове планування передбачає визначення множини взаємопов'язаних фінансових показників, розрахунок яких базується на великих масивах даних, коректну обробку яких неможливо здійснювати без автоматизації праці.

По-друге, планування фінансових показників здійснюється на базі прогнозів динаміки ключових показників внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Тут слід відзначити, що отримання верифікованих прогнозів передбачає використання відповідного інструментарію, який може бути достатньо складним для неавтоматизованих («ручних») розрахунків. Крім того, «ручна» обробка статистичних даних може супроводжуватися випадковими чи навмисними помилками, які призведуть до розробки нежиттєздатних фінансових планів.

По-третє, фінансове планування здійснюється шляхом розрахунків декількох варіантів плану, що підвищує трудомісткість самого процесу планування. Крім того, це також збільшує витрати часу на підготовку плану, внаслідок чого він може втратити свою актуальність.

По-четверте, функції планування є достатньо складними, з точки зору як обсягу, так і методології обробки інформації.

Автоматизація фінансових розрахунків, крім побудови фінансових прогнозів, передбачає суцільний управлінський облік, який дає можливість аналізувати оперативну інформацію про хід виконання раніше затверджених планів (оперативний фінансовий план, платіжний календар, кредитний план, бюджет та ін.) за окремими видами господарської діяльності підприємства або його структурних підрозділів.

Організовувати, аналізувати і вести контроль виконання фінансового плану можна, використовуючи різні корпоративні інформаційні системи, але максимальних можливостей бюджетного управління компанією можна досягти за допомогою спеціальних програмних продуктів – автоматизованих систем планування. Вони є електронною фінансовою моделлю підприємства, яка передбачає взаємопов'язаність різних бюджетів – продажів, виробництва, закупок, інвестицій, грошових потоків та ін. Їх використання дозволяє не стільки планувати ресурси та порівнювати заплановані показники з фактичними результатами, скільки аналізувати, як поточні і майбутні зміни бюджетних показників вплинуть на фінансовий стан підприємства.

Найбільш популярними та часто використовуваними для фінансового планування є електронні таблиці Microsoft Excel. Їхня популярність обумовлюється простотою та доступністю. В той самий час електронні таблиці є зручними для обліку та аналізу економічних і фінансових показників, але не для планування. Це пов'язано з тим, що розрахунок і формування планових показників є дуже трудомісткими. По мірі залучення в процес планування підрозділів, ускла-

днення методології і зростання обсягу даних, електронні таблиці (як інструмент планування) швидко досягають межі своїх функціональних можливостей. Крім того, електронні таблиці не автоматизують процес взаємодії різних робочих місць при формуванні плану, що збільшує період підготовки планів. Крім того, як зазначають, Афанасьєв В.М. та Юзбашев М.М., Microsoft Excel:

- ускладнює колективну роботу;
- передбачає ручну консолідацію даних територіально розгалужених компаній;
- інформація, наявна в системі, відкрита всім користувачам;
- в програмному продукті не передбачений захист від виправлення даних;
- програма характеризується невисокою продуктивністю, а також при великому масиві даних ускладнюється прогнозування діяльності компанії [1].

Для фінансового планування на підприємствах також використовують транзакційні корпоративні системи управління (ERP-системи), основним призначенням яких є планування, облік і обробка операцій. Однак ці системи також не дозволяють у повній мірі реалізовувати всі функції управління, зокрема, вони не дозволяють встановлювати (визначати) оптимальні пропорції між фінансовими і матеріальними ресурсами, що є базою для довгострокового і стратегічного фінансового планування. Такі пропорції мають відображати раціональне співвідношення між обсягом, темпами зростання виробництва і фінансовими ресурсами підприємства, між бюджетними, власними та кредитними ресурсами, що направляються на розширення виробництва.

Більш ефективним є використання спеціалізованих програмних продуктів. Функціональність спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє повністю подолати обмеженість корпоративних систем, оскільки воно спочатку розроблялося під потреби задач планування. Такий про-

грамний продукт містить всю необхідну для планування функціональність, в тому числі спеціальну. До спеціальних функцій програмних продуктів, зокрема, відносяться: ведення аналітичних напрямків і класифікаторів, опис фінансової структури і принципів взаємодії, розрахунок показників діяльності, аналіз відхилень та інші. Найбільш популярними і відомими спеціалізованими програмними продуктами, що реалізують бюджетування складової фінансового планування, є Oracle Financial Analyzer (OFA); Hyperion Pillar; Adaytum e.Planning Analyst. Вони є багатофункціональними інструментами моделювання, аналізу та контролю виконання бюджетів підприємств, що роблять можливим створення різних форм звітів. Крім того, вони є надійними, наочними, легкими в освоєнні і експлуатації, дозволяють забезпечити паралельну роботу декількох користувачів і гнучкий контроль доступу до даних системи.

Однак фінансове планування в різних країнах має свою специфіку, що є відображенням особливостей інституційного середовища, яке склалося в країні. Це є одним з головних факторів, що впливає на можливість використання закордонних програмних продуктів в Україні. Тому вони мають бути адаптовані до вимог конкретного підприємства. Особливості виробничої та фінансово-економічної діяльності підприємства мають бути враховані при проектуванні:

- складу і властивостей інформаційних об'єктів системи планування;
- функціональності і алгоритмів системи;
- організації роботи користувачів з системою;
- архітектури, платформи і засобів інтеграції.

Перелік посилань:

1. Афанасьев В. Н., Юзбашев М. М. Анализ временных рядов и прогнозирование. Москва : Финансы и статистика 2013. 228 с.